

İMİZDEN BİRİ

MERHABA AHMET ABİ ARKADAŞ

Söyleşi:
Abdülkadir KAHRAMAN

*EMO'da Yönetim Kurulu
Bafkanı olarak,
uzun ve verimli bir çalışma
dönemine damgasını vurmuş
meslektaşlarımızdan
birin' Ahmet VaroL
Onun çalışkan ve toparlayıcı
kişiliği ile Oda
çalışmaları hem oldukça etkili
ve zengin bir düzeye
yükselmiş, hem de farklı yaş
grubundan birçok meslektaş,
biramda mesleki çalışma
yapma olanağına
kavuşmuştur.*

• Sevgili Ahmet ağabey, öncelikle sevinle EMO Yönetim Kurullarında uzun yıllar birlikte görev yaptığımızı duyurmak istiyorum okurtaşlarım. Bizden bir önceki kuşaktandı a r a bömte de çok İyi dost olmayı başarmıştın, istersen klasik Mr biçimde başlayalım söyleşimize.. Yaşam öykünü bize kısaca anlatır mısın:

D 1934 yılında Giresun'da doğdum. İlk, orta ve lise öğrenciliğim Giresun'da geçti. Bu dönemlerde çok iyi bir öğrenci olduğumu söyleyebilirim. Üniversite de işe tam tersi iyi bir öğrenci olamadım. Bunu bir itiraf olarak kabul edebilirsiniz. İTÜ'ye başladığım ilk yılda yönetmelik değişikliği yapılmıştı. Yönetmeliği aleyhimize yorumlayan üniversiteyi, mahkemeye vermiştik. Bu dava öğrencilerin üniversiteye açtığı ilk dava idi. Biz bu davayı kazandık ama uzun yıllar kaybetmiştik. Bu süreyi, kitap okuyarak tiyatrolara giderek diğer sanat etkinliklerini yakından izleyerek geçirdiğimiz için kaybedilmiş bir zaman dilimi olarak saymıyorum. 1960 öncesi mühendislerin iş bulma sorunu yoktu. Bazı kuruluşların, müstakbel mühendisleri çalıştırmak için tartışma toplantıları düzenlediği dahi oluyordu. 27 Mayıs 1960 ihtilali ile durum değişmişti. İş bulmak daha önceki yıllar gibi kolay değildi. Böyle sıkışık bir zamanda Ankara'ya geldim.

Bu dönemde elektrik mühendisi istihdam eden müesseseler arasında Etibank, Elektrik İşleri Etüd İdaresi, İller Bankası sayılabilir. Ben tercihim Etibank olarak kullanmıştım. Çeşitli şantiye şefliği görevlerinde bulduktan sonra Etibank'ın Adana'da Bölge Müdürlüğü'nü

açtım. Oradan da askeré gittim ve bir daha da devlet müessesesine dönmedim. Askerlik sonrası özel çalışma şartlarına alışmak için geçen bir kaç yıl.. EMO da görev aldığım dönemde, her sermayesi olmayan mühendis gibi bir büro açarak, Oda arkadaşlarımla beraber çalışmaya başladık. 10 sene kadar birlikte geçirdiğimiz bu çalışma döneminde büyük projeler üstlendiğimizi, oldukça iyi bir bilgi birikimine sahip olduğumuzu söyleyebilirim. Fakat 1980 sonrası, belki de yatırımların azalması nedeniyle büromuzu kapatmak zorunda kaldık. Şimdi o bilgi birikimimiz kayboldu, heder oldu. 1980 sonrası, yeni bir örgütlenme biçimine giderek endüstriyel tesisler yapan bir firmayı, yine arkadaşlarımla birlikte kurduk. Bu işte başarılı olduk ama para kazanamadık. Her halde para kazanmak da ayrı bir yetenek istiyor. Ama biz de aç, açık kalmadık. Şimdi yaşamımızı böyle sürdürüp gidiyoruz.

• Üniversite yıllarına ait Rglnç anılarını okluğunu biliyorum. 1960 Millalını nasd yaşadın bbe antabr mstn_

D 1960 ihtilali sırasında okulla ilişkimi kesmiştim. Henüz okulu bitirememiştim ama bitirmek üzereydim. Bir şirkette çalışıyordum. Okula devam zorunluluğum yoktu, yalnızca imtihanlara gidip geliyordum. O nedenle öğrenci hareketleri içerisinde çok fazla yer alamadım.

1960 dönemi öncesi demokrasinin daraltıldığı, hak ve özgürlüklerin kaldırılmaya çalışıldığı, toplumun cephelere bölündüğü, muhalefet liderinin başına taş atıldığı, köşeye sıkışınca güvenoyu alabilmek için

"O zamanlar Odaya bakış açısı şuydu. Türkiye'de elektrik mühendisi istihdam eden kuruluşların Odayı ele geçirme mücadeleleri söz konusuydu. Yani bir takım müesseseseleşmiş gurupların, Odaya hakimiyetleri söz konusu olurdu. Bu süreç içerisinde, üretime katılan mühendis sayısının artması, üretici güçlerin örgütlenme çabaları, 4195 sayılı kararnamedeki bazı değişiklikler, bizim gibi düşünen mühendislerinde Oda'da görev almasını zorunlu kıldı...

meclise hitaben en yetkili ağızdan "Sizler herşeye kadirsiniz. O kadar ki isterseniz hilafeti dahi geri getirebilirsiniz" denebildiği bir dönemde öğrenci olarak toplumsal muhalefetin içinde yer almak durumundaydım. Beyazıt'daki olaylar, Davutpaşa kışlasına götürülmeler, benim için hala taze anılar.

Bütün bu olumsuzlukların yanında, çok değerli hocalardan ders aldığımı, bunun bir şans olduğunu söylemeden geçemeyeceğim. 2'nci paylaşım savaşında faşizmden kaçan bilim adamlarından bir bölümü için Türkiye, savaşın dışında sığınacak bir limandı. Bunlardan biri matematik hocamızdı. Diğer bir hocamız Tasarı geometri dersine gelen Prof. Hans Horninger idi. Bu hocamızın İnşaat Mühendisi olduğunu Haluk Tosun'dan öğrendim. Üç yüz kelimelik Türkçesi ile dersleri Türkçe anlatan ve Aksonometri ile Türkiye'de Yapı Taşları kitaplarını da Türkçe olarak yazan bu hocalarımız ile Ord.Prof. Mustafa İnan ve Ord.Prof. Ratip Berker'i, saygı ile anıyorum.

• Kuşağınzn büyük işadamı ve kamu kurutaştamn üst düzey yöneticileri olduğu bir dönemde, senin işini bırakıp kendinden daha genç Ur grup mühendisle EMO'da mütevazı, hiçbir maddi getirisi olmayan Ur işe başbmaran nedeni neydi..? Bugün bu durumu nasıl değerlendMyorsun?

D Şimdi herkes, maalesef, bir an önce köşe dönücü bir mantıkla zen-

gin olup ceplerini doldurma sevdasına düştü. Bizim zamanımızda böyle değildi. Hatta yüksek mevkilerde görev yapan arkadaşlarımızın da böyle düşündüğünü sanmıyorum ben. Toplumumuz fakirdi. Ondan kaynaklanan bir seçimle, herkes geçimini temin edecek bir maaş, başını sokacağı bir ev, özette insanın yaşama onuruna yakışır bir yaşam biçimi ile yetinebiliyordu. Yalnız o dönemdeki arkadaşlarımızla aramızdaki en büyük fark siyasi bakış açılarımızdan kaynaklanıyordu. O zamanın Türkiye'sinde insanlar sınıfların varlığını kavrayamamışlardı. 1960 ihtilalinin getirdiği yeni anayasa ile gelen bakış açısını anlayan insanlar azdı. Bu anlamda, bizim kuşakla ters düşmüş olabilirim. O zamanlar Oda'ya bakış açısı şuydu. Türkiye'de elektrik mühendisi istihdam eden kuruluşların Odayı ele geçirme mücadeleleri söz konusuydu. Yani bir takım müesseseseleşmiş gurupların, Odaya hakimiyetleri söz konusu olurdu. Bu süreç içerisinde, üretime katılan mühendis sayısının artması, üretici güçlerin örgütlenme çabaları, 4195 sayılı kararnamedeki bazı değişiklikler, bizim gibi düşünen mühendislerinde Oda'da görev almasını zorunlu kıldı. Böylece yönetimler ve yeni gelenler arasında kıyasıya bir mücadele başladı. Bu mücadele içerisinde genç arkadaşların yanında yer aldım, önce Oda Başkanvekilliği sonra Oda Başkanlığı'na seçildim.

• Kendi kuşağın, sonra bizim kuşağmzyani popüler adıyla 68 kuşağı, ve btaten sonraki kuşak.. Bunlar», ülke ve dünya otayjama tav» ahşjan acundan nasıl değerlendiriyorsun? Kendini rareyekoyuyorsun?

D Biraz öncede değindiğim gibi, 1960 jhtilali ile insanlar, olaylara başka türlü bakmaya başlamışlar, hatta bir zamanlar konuşulması'kabus" diye nitelendirilebilecek konuşmalar yapmaya başlamışlardı. Bu değişim içinde en büyük payı da, gençlik kesimi alıyordu. Her yerde olduğu gibi Türkiye'de de gençlik yeniliğe en kolay ayak uydurabilen, adaptasyon kabiliyeti son derece yüksek bir kesimdir. O

nedenle, 68 kuşağı bu adaptasyonu gerçekleştirmiş ve neredeyse işçi sınıfının misyonunu üstlenecek bir uca varmıştır. Biz, aslında uçta olmayı hedeflemedik ama arkadaşlarımızın işçi sınıfı hareketi içinde olmaları ve aynı terminolojiyi kullanır oluşumuz bizi böyle bir noktaya getirdi sanıyorum. Arada ufak, tefek bazı farklılıklar olmasına rağmen mücadelemiz aynı idi.

• Oda da birlikte olduğumuz dönemde birbirimize hitap ederken isimlerimizin arkasına "arkadaş" kelimesini ekledik. Bu dönemde ben sem "Ahmet abi arkadaş" diye çağırırdım. O zaman, üyeler arasında da çok tutmuştu bu.. Şaka bir yana biz serd hayata sevgi ve espri ile bakan birisi olarak tanıyoruz. Yıllar bu tavrını etkiledi mi...? Etkilediyse nasL?

D Oda'da görev yaptığımız yıllarda arkadaşlarla aramda gerçekten bir kuşak farkı vardı ve en yaşlı bendim. 15 yıllık bir yaş farkı sonucu, doğal olarak herkes bana "ağabey" diye seslenirdi. Hatta, bu söz o kadar benimsendi ki, bir arkadaşımın yaşça benden büyük kayınvalidesi bile beni "Ahmet abi" diye çağırır oldu. "Abiik" bir lakap olmuştu benim için. Ahmet olarak pek tanınmamama rağmen "Ahmet Abi" denilince akla ben gelir oldum hep.. Kadirciğim, sen de "arkadaş" kelimesini ekleyerek olaya güzel bir renk kattın.

Sorunun ikinci bölümüne gelince... Yaşama bakış açısı şekillendirilebiliyorsa, hayata bir biçim verilebiliyorsa, yaşam insanları pek fazla değiştiremiyor. Bu espri ile baktığımda ben de bu anlamda pek değiştiğimi sanmıyorum. Yine insanları çok seviyorum, onlara sevecenlikle yaklaşabiliyorum. Birlikte yaşamanın getirdiği kırılganlıklar da oluyor tabii.. Ama dargınlıklar, küslükler, düşmanlıklar bana çok ters gelen kavramlar ve davranışlar... İnsanları daima uzlaştırmak, birleştirmek gibi bir yanımda var benim. Bunu, zaaf olarak nitelendiriyor ve kendimi burada bu huyumdan ötürü eleştiriyorum, öyle sanıyorum ki bu zaafımda insan sevgimden kaynak-

lanıyor.

• Oda'nın geçmiş dönemleri yani senin başkarak ettiğin dönemlerle bu dönemleri karşılaştırsan, sence neler yapılacak? Bu dönem yapenlan naal değerlendiriyorsun?

• Biz, dönemimizde çok iyi şeyler yaptık, bizden sonraki dönemde bir şey yapılamadı demek istemem yanlış olur şüphesiz. Koşulları çok iyi değerlendirmenin gerektiğine inanıyorum ben.. Odamızın 1980 sonrası ne gibi sıkıntılar içinde olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu dönem, Oda çalışmalarını şüphesiz olumsuz yönde etkilemiştir.

Ben, birazda kendi dönemimi anlatarak övünmek istiyorum. Biz bütün

yankı uyandırmıştır. Daha sonraki dönemde Türkiye'de Dünya Enerji Konferansı toplanmış, Odamız da bir üye olarak örgütlü çalışmanın verdiği güçle Dünya Enerji Konferansı Türk Milli Komitesi'nin yapacağı bütün çalışmaları üstlenmiştir. Örneğin 3 dilden 4 gazete çıkarılmış, Türkiye turları düzenlenerek 3500 yabancı misafir ağırlanmıştır. Bu, yönetimin ve yönetim çevresinde örgütlenmiş olan kurumsal yapının başarısıdır. Olayları zaman ve zemin içerisinde değerlendirmenin gerekliliğini bir kez daha vurgulamak istiyorum. 12 Eylül sonrası Türkiye'nin hallaç pamağı gibi atıldığı bir ortamda, Oda'nın da yapacak pek fazla bir şeyi yoktu sanırım. Odamız yönetimine ve çalışanlarına şunu önermek istiyorum.

arkadaşlar Odaya örgüt gözü ile baktık. Hiç kimse kariyerizmi öne çıkarmadı. Hepimiz aynı örgütsel bakış açısı ile yaptıklarımızı Odaya mal etmeye çalıştık. Sanıyorum bu örgütlü çalışmanın semerelerini de aldık. O dönemde Oda'da çok iyi çalışan komisyonlar ve çok iyi çalışan bir yayın kurulu vardı. Yayın kurulumuz her hafta eksiksiz olarak toplanır, nitelikli yayınlar üretti. Odayı çok zenginleştireceğine inandığım yeni yayın kurulunuz ile bizimkini birbirine çok benzetiyorum.

12 Martın getirdiği karanlık ortamda, Türkiye'de bir enerji kongresi yapılmıştır ki muhalefet ve iktidar çevrelerinde, kamuoyunda çok büyük

Örgütsel bir bakış açısı içinde şubelerle, iletişim sağlanmalı, mali kopukluklar giderilmeli, TMMOB ile sağlıklı ilişkiler kurulmalıdır. Çünkü sayısı onbinlere ulaşan elektrik mühendisi Üyelerimiz odamızdan çok şey beklemektedir, toplum bizden çok şey beklemektedir. Demokrasinin gelişmesi açısından yapılması gereken çok şey vardır. Demokratik kitle örgütleri, demokrasinin vazgeçilmez unsurları olduğuna göre, üzerimize çok büyük görevler düştüğü kanısındayım.

• Bu söyleşi için çok teşekkür ediyoruz. Sağcūasın.

D Ben teşekkür ediyorum.